

Salmernes Bog

Forfatter: Simon Hauge Lindbjerg, 2020

Antal lektioner: 4

Beskrivelse

FKF - mål

Undervisningsforløbet forholder sig til kundskabsområdet Bibelen i 7.-8. klasse og sætter særligt fokus på følgende slutmål fra FKF's læreplan i kristendomskundskab:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, oplevelser og færdigheder, der sætter dem i stand til:

- at orientere sig i Bibelen, dens skrifter og genrer
- at relatere bibelske tekster til kristen tro og kristent liv
- at se sammenhænge og brudflader mellem bibelske beretninger, almene livsværdier og samfundsmæssige forhold

Fælles Mål

I forhold til kundskabsområdet livsfilosofi og etik i Fælles Mål sætter undervisningsforløbet særligt fokus på følgende mål:

- Eleven kan reflektere over de bibelske fortællingers tydning af grundlæggende tilværelsesspørgsmål
- Eleven har viden om fortællinger fra Det Gamle og Det Nye Testamente
- Eleven kan reflektere over betydningen af kristne symboler, ritualer, musik og salmer

Lektionsplanen

Undervisningsforløbet er målrettet undervisning i kristendomskundskab på en kristen friskole. Det er bygget op af 4 lektioner, men der er rig mulighed for at være fleksibel og lade nogle elementer fylde mere og/eller forkorte andre.

Herunder følger en lærervejledning til alle lektioner. Der er udarbejdet slides med stikord, billeder og videoer, som kan bruges i de forskellige lektioner.

Lektion 1:

Introduktion til Salmernes Bog

PowerPoint præsentation: Salmernes Bog 1

Lektion 2:

Salme 139 - Kendt af Gud

PowerPoint præsentation: Salmernes Bog 2

Bilag: You know me

Lektion 3:

Lav din egen salme - Skriv et haikudigt

PowerPoint præsentation: Salmernes Bog 3

Bilag: Skriv et haikudigt

Lektion 4:

Opsamling på haikudigte

PowerPoint præsentation: Salmernes Bog 4

Lektion 1

Introduktion til Salmernes Bog

HVAD KENDER I TIL SALMERNES BOG?

Som optakt til emnet skal alle i klassen først tale 2 min. med deres sidemakker om, hvad de kender til Salmernes Bog i Bibelen: Hvor finder man den i Bibelen? Hvad handler den om? Kender de nogle af salmerne? Hvornår bruger man dem? Hvem har skrevet dem? Lav en fælles opsamling, hvor I skriver alle elevernes inputs på tavlen. Vær opmærksom på, at gøre det tydeligt for eleverne, at Salmernes Bog ikke er det samme som Salmebogen, som vi synger fra i kirken, selvom de kan have nogle elementer til fælles.

INDLEDENDE FORKLARING TIL SALMERNES BOG

Inden eleverne skal arbejde med konkrete steder i Salmernes Bog, er det oplagt at give dem en grundlæggende præsentation af bogen. Både i forhold til dens indhold, genre og betydning. Det skal understreges, at bogen indholdsmæssigt kommer omkring nærmest alle facetter i menneskelivet med både stor glæde og dyb sorg. På samme måder handler det både om store menneskelige sejre og modstand og forfølgelse. Det kommer også til udtryk i genren. Selvom alle salmerne er poesi, er stemningen og udtrykket meget forskelligt fra salme til salme. Det, alle salmerne har til fælles, er, at de udspringer af menneskers liv i en relation med Gud. Derfor har de også haft stor betydning for både jøderne og de kristne igennem hele historien. For en yderligere gennemgang af Salmernes Bog kan denne artikel hos Bibellæsningen anbefales:

<https://blr.dk/resource/salmernes-bog/>

INTRODUKTIONSVIDEO FRA BIBLE PROJECT

Som videre introduktion til Salmernes Bog og dens indhold skal klassen se videoen: Overview Psalms, som er integreret i PowerPoint præsentationen. Den er på engelsk, men er godt illustreret. Det kan dog stadig være en god idé at gøre nogle ophold undervejs, hvor du som lærer kan uddybe eller forklare nogle af begreberne, så eleverne fanger hele sammenhængen.

SALME 23 - SALMERNES BOGS STØRSTE HIT

En af de mest kendte salmer i Salmernes Bog er salme 23, der også bliver kaldt hyrdesalmen. Den er skrevet af Kong David (Lad evt. lige eleverne byde ind med, hvad de kan huske om David). Selvom den har utrolig mange år på bagen, sætter den ord på nogle så grundlæggende ting om Gud og det at have en relation til ham, at den bruges i mange forskellige sammenhænge over hele verden.

GRUPPEARBEJDE - SALME 23

Sæt eleverne sammen to-og-to og lad dem læse Salme 23 sammen. Når de har læst salmen, gerne to gange, skal de tale om spørgsmålene på slidet i præsentationen. Jeg har brugt oversættelsen fra 1992, men det kan være en overvejelse at lade eleverne læse i Bibelen på Hverdagsdansk eller Bibelen 2020 i stedet for. Lav en fælles opsamling, hvor grupperne fortæller, hvad de har snakket om.

NYERE FORTOLKNING AF SALME 23

For at vise eleverne, at Salme 23 stadig bruges på mange forskellige måder, skal eleverne høre en musikalsk fortolkning af salmen. Det kunne f.eks. være Jon Foremans udgave, som er indlejret i præsentationen. Der findes mange andre fortolkninger, som man kan vælge i stedet for, fx Salme 23 af Simon Pedersen fra hans album "Solopgang".

EVT. EKSTRAMATERIALE

Det er også en mulighed at finde forskellige kunstneriske afbildninger af Salme 23 og lade eleverne arbejde med, hvordan de på forskellige måder fortolker og udtrykker salmens budskab.

Lektion 2

Salme 139 - Kendt af Gud

OPSAMLING FRA SIDST

Begynd gerne timen med at opsummere fra sidst. Hvad var det særlige ved Salmernes Bog? Hvilken salme var det, vi så på?

SALME 139 - KENDT AF GUD

En anden meget kendt salme er Salme 139. Den er noget længere end Salme 23 og giver derfor eleverne større mulighed for at arbejde med at læse og fortolke teksten. For at eleverne selv kommer i gang med fortolkningen, skal de lave et gruppearbejde om salmen. De skal læse salmen sammen og tale om de spørgsmål, der står på slidet i præsentationen. Lav en fælles opsamling på arbejdet, hvor eleverne får mulighed for at fremhæve de steder i salmen, som de synes er særligt godt formuleret. Tal også gerne om, hvad de mener, salmens budskab er.

CITAT AF EIVØR

For nogle år siden fik Bibelselskabet lavet en udgivelse, der hedder Lydspor fra Bibelen. Her bad de nogle forskellige danske kunstnere om at lave en nyfortolkning af nogle af de mest kendte bibeltekster. En af dem var Eivør, der blev bedt om at lave en fortolkning af Salme 139. Citatet er fra hendes arbejde med salmen. Tal om, hvad hun har lagt mærke til i salmen.

YOU KNOW ME - EIVØR

Lyt til hendes fortolkning sammen med hele klassen. Giv gerne eleverne teksten på forhånd (se bilag), så de kan sidde og følge med i den, mens de lytter til sangen. Når de har hørt den igennem, skal de sammen med deres sidemakker oversætte sangen til dansk. Når de har oversat sangen, skal de sammenligne den med salmen. Hvor minder sangene om hinanden? Hvem er Eivørs sang skrevet til?

MENNESKET HAR LAG

Salmen handler om det at være kendt af en anden. Eleverne skal derfor reflektere over, hvornår nogle kender en, og om det altid er godt. Som åbning til denne samtale skal de se et kort klip fra filmen Shrek, hvor han sammenligner trolde med løg, der har flere lag. (Youtube: Ogres are like Onions) Dette billede bliver uddybet på det efterfølgende slide, hvor jeg har lavet en meget simpel model, der viser, at vi på samme måde kan tale om, at vi som mennesker har flere lag. Vi har et ydre lag, som alle ser. Vi har et mellemlag, som vi ikke åbner for alle, og så har vi en indre kerne, som vi deler med endnu færre. Spørgsmålene på det efterfølgende slide kan bruges til en klassesamtale, men eleverne kan også tale om det i grupper, hvis det giver mere mening.

TRILLE - ØJET

Som en anden og noget mere provokerende vinkel på temaet skal eleverne høre sangen: Øjet. Det er sang, der, på en satirisk måde, giver en helt anden vinkel på den kristne fortælling om en Gud, der ser alt. Her bliver Gud i stedet for en overvågende instans. Vær opmærksom på, at der er en længere historik med denne sang, og der vil være folk, der oplever den direkte blasfemisk. Det er derfor vigtigt at have en god dialog med eleverne om, hvad der er på spil i sangen. Det kunne give anledning til at tale om hellighedsbegrebet i kristendom evt. i forhold til islam.

Lektion 3

Lav din egen salme - Skriv et haikudigt

INTRODUKTION TIL HAIKUDIGTE

Eleverne skal til selv at skrive en "salme". Som skabelon til arbejdet skal de arbejde med haikudigte. Det kræver derfor en god forklaring af, hvilke rammer og regler der er, når man skriver haikudigte. De er skrevet på slidet i præsentationen, og de er også på bilaget til eleverne. Det kan være en idé at finde nogle flere eksempler på haikudigte, som man kan vise for eleverne og tale om sammen. Fordelen ved at arbejde med meget korte vers og strofer er, at det bliver mere åbent for fortolkning.

SKRIV ET HAIKUDIGT

Udlevér bilaget til eleverne og bed dem om at finde et roligt sted, hvor de kan skrive digtet. Giv dem god tid til at sidde og arbejde med det. Det er vigtigt at understrege, at de skal forsøge at overholde alle "reglerne" for digtene, da resultatet bliver bedst så. Hvis der er nogle, der arbejder meget hurtigt, kan de fint skrive mere end 3 strofer.

Lektion 4

Opsamling på haikudigte

SAMLING AF HAIKUDIGTE

Inden lektionen skal du som lærer samle alle de digte, som eleverne har delt med dig, i et dokument. Sørg for at det er blevet anonymiseret og giv hvert digt en hel A4-side, så det er let at overskue. Eleverne skal nu til at læse hinandens digte og fremhæve, hvad der fungerer godt.

GRUPPEARBEJDE OM HAIKUDIGTE

Inddel eleverne i grupper á fire. Hver gruppe får tildelt 4 sider i det fælles dokument, som de skal læse. Opgaven er beskrevet på slidet i præsentationen.

FÆLLES OPSAMLING

Når eleverne kommer tilbage fra gruppearbejdet, skal hver gruppe læse det valgte digt højt for klassen og sætte nogle ord på, hvorfor det lige var dét digt, de valgte.